

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Synopsis Magnalium Divi Josephi

Ignatius <a Sancto Francisco>

Leodii, 1684

Cap. 9. De Divi Iosephi Contemplatione & Amore seu totali animæ ejus in
Deum absorptione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38500

Synopsis

xum mutuum, per quem amans amanti unitur exterius, quantum uniri potest.

II. Amplexus ut fiat, & per ipsum exterior illa unio, tria omnino requiruntur. Primum, presentia illius qui amplectendus est. Secundum, brachia, quibus amplectamur. Tertium, motio seu applicatio brachiorum ad amplexum: presentia quidem requiritur personæ quæ amplectenda est, quia nisi illa presens & prope esset quomodo ille hanc amplectari posse? Brachia etiam, quia sine illis impossibile esset facere amplexum: denique motus seu applicatio brachiorum ad amplectendum, quia nihil profdesset presentia personæ amplectendæ, nec brachia quibus fit amplexus: si hæc vel cancellata vel remissa tenere velles. Oportet omnino ad complendum amplexum, ut brachia ista moveas, ea ad personam amplectendam proferas, circumferas, illis eam stringas, alias nunquam erit amplexus.

III. Pariformiter ad unionem animæ cum Deo tria similia concurrere debent. Primum, est presentia Dei ad animam, non illa generalis solum, quæ omnibus rebus presens est per immensitatem, sed illa quæ presens est iusto per gratiam sanctificantem, tum quia hæc unio spiritualis est, tum quia cum sit apex perfectionis, supponit alias virtutes quas perficit & consummat, tum denique quia licet Deus peccatori propè sit per ubiuitatem, longè tamen est ab eo per aversionem: *Longè enim à peccatoribus salus, & iniquitates vestre*, inquit Isaias cap. 59. v. 2. *diviserunt inter vos & Deum vestrum*. Immo hoc donum est tam excellens, ut non omnibus promiscuè iustis, sed maximis tantum & probatissimis donetur privatissimisque Dei amicis: Secundum, sunt duo antiquæ brachia, idest binæ ipsius facultates præcipuæ, intellectus scilicet & voluntas, quibus anima Deum amplectatur & stringat, qui non nisi spiritualiter amplecti & stringi potest. Tertium, est motus istorum brachiorum, seu operatio utriusque istius facultatis circa Deum, non quæcumque sed illæ quibus amplecti eum anima potest & stringere, con-

templatio scilicet quæ est intellectus, & amor depuratissimus, qui est voluntatis, quidum sibi invicem implectuntur, Deum, ut ita loquar, complectuntur & stringunt arctissimè.

Porrò huic Tractatui de Virtutibus eximiis Divi Iosephi coronidem impositurus duas illas virtutes, contemplationem & amorem, combino, quia sunt inseparabiles, non enim potest esse summa illa operatio quæ fit in apice mentis, scilicet contemplatio, sine amore depuratissimo & fragantissimo ibidem: quod vel ex definitionibus contemplationis, quam tradunt Doctores, manifestè liquet: est enim contemplatio juxta Gersonem Cancellarium Parisiensem & alios, *Extensio animi in Deum per amoris desiderium*: vel secundum alios, *Est motus Anagogica, idest sursum ductiva anime in Deum per amorem fervidum & purum*: vel denique secundum alios, *Est experimentalis cognitio habitæ Deo ex amoris unitivi complexu*, quæ quantò in aliquâ creaturâ rationali major est, tantò illa Dei amantior, sanctior, & perfectior.

Quam ergo Sanctus D. Iosephus! quam perfectus! quam in sanctitate & omni virtute eminens, qui ita Deo fuit unitus, ita in eum mente absorptus! & quis ita ut ille si solam ejus Sponsam Mariam exceperis? cui eum, ut in prædestinatione, ita in meritis, toto hoc opere ex ratione & iustitiâ supparem facio, faciunt & alii Doctores innumeri, facientque semper omnes cordati.

Summam porrò illam Divi Iosephi cum Deo unionem probant penè omnia, quæ de eo per totum hoc opus hæctenus disserui, videturque ad illam totus à Deo compositus & adaptatus nec video quomodo tam sublimes virtutes, & quidem isto tempore, atque in eo gradu haberi potuissent ab homine non sublimissimè illuminato, & Deum sublimissimè amante.

Quid enim ex illa ejus æterna colligemus prædestinatione, quam part. I. tract. I. cap. 5. & seqq. explicavimus, & probavimus intimè conjunctam, vel etiam intertam in prædestinatione Christi Domini cum prædestinatione

Beatz

Beatæ Virginis, per quam ex tunc separatus est ab omnibus omnium aliorum Sanctorum ordinibus, evahendus aliquando ad ordinem unionis hypostaticæ, in quo solæ tres illæ Sacræ Personæ Jesus, Maria, Joseph; Jesus in quo, Maria per quam, Joseph sub quo ista unio facta est? an ullus extra hunc ordinem intimus illo potuit esse Deo unius? cerne deinde illum in tempore, adhuc utero materno illatebratum: cur ibi non solum gratiâ præventus, sed etiam usu rationis donatus? nisi ut ex tunc utroque dono isto utens, inciperet jacere fundamenta illius unionis, futuræ eò perfectioris quò hæc erant altiora & citiora: atque ita ab inde semper pergens iret de virtute in virtutem, donec videtur ab eo Deus in Sion.

VIII. Sed quare in eo fomes extinctus? ac deinde bonis fortunæ tam mirabiliter destitutus? nonne ut mundo, ut carnî, ut concupiscentiis, ut passionibus mortuus, & supra omnia terrena positus, mente Deo excedens introiret in potentias Domini, ibique Deus auditas illi faceret omnes voluntates suas? inde illa ejus apud Sanctam Birgittam adhuc alibi à me allata suspiria ex imo ducta peñtore, *Vivam vivam, & perficiam voluntatem Dei mei!*

IX. Dicebat de seipso Ezechiel Propheta cap. 8. *Emissa similitudo manus apprehendit me in concinno capitis mei, & elevavit me inter terram & Cælum. Hic Sanctus, ait Divus Gregorius Magnus lib. 37. Moral. in Job, in carne mortali positus, plene quidem ad superna non pervenit, sed tamen ima omnia dereliquit.* Plus certe præstitit Divus Josephus, cujus tota conversatio, si ullius, cum Deo: qui sic vixit, quasi præsentis vitæ nulla bona noscet qui sic inter homines versatus est, quasi homo non esset, nisi humanitatis exercenda gratiâ, cui meritò illud accinere possumus.

*Rebus procul mortalibus
Mens arvolabat fervida,
Divinæq; juncta Cæci
Hærebat inter sidera.*

X. Itaque his clausis compressisq; corporis sensibus, extra carnem mundumq; positus, in se collectus, cum Deo loquens, & Deum in se loquen-

tem audiens, vitam agebat superiorem rebus sub aspectum cadentibus, & Dei rerumq; cœlestium purum speculum effectus, Cœlites & Deum in se repræsentabat, & veracius quàm ullus dicere poterat: *Vivo ego jam non ego, vivit verò in me Christus.* Qui enim ita adhaeret Deo, an non unus spiritus est cum illo? 1. Corinth. cap. 5. vers. 17. Ex his ergo ut ex dispositionibus colligenda ejus cum Deo unio, sed ut illam etiam ab effectibus cognoscas.

Revoca ob oculos totam vitam ejus, stupendas prorsus virtutes ejus, quas in præcedentibus perstrinximus, præcipuè verò illam animi ejus dispositionem quâ tam abjectam conditionem in talibus natalibus, suorum jurium non ignarus, amplexus est, quomodo diximus supra hoc Tractatu cap. 1. numer. 15. Admirabilem illam Obedientiam de quâ cap. 2. Evangelicam ante Evangelium spiritus paupertatem de quâ cap. 3. castimoniam illam eâtenus inauditam, quam primus omnium hominum in Conjugio ipso servare voluit & vovit, eo tempore, quo illa erat ei probro & maledicto vertenda; de quâ cap. 4. Denique celsissimum illud imperium in omnes animi sui motus & passionem, maximè ostensum dum vidit uxorem suam, quam non tetigerat, uterum gestantem: quis unquam talia audivit? An non hæc sunt supra omnem hominem? signum ergo argumentumq; manifestissimum, hunc Sanctissimum Virum triplici in Deum extra si sceliciter raptum: Primâ, intellectus per contemplationem: Secundâ, voluntatis per unitivum amorem: Tertiâ totius sui ipsius per Deificam operationem.

Sed si talis fuit huc usque mentis Divi Josephi in Deum absorptio, tam intima illius cum Deo unio, quantum quæso crevit illa, ad præsepe-cum Deus factus homo, & recenter natus, in illo duobus novis modis mirabiliter operari cœpit in ordine ad istam secundum unionem, effectivè scilicet, & objectivè simul.

Quoad primum docent Philosophi, quod etiam experientiâ patet, Perfecti Agentis esse sine morâ operari, & actum suum exercere statim ac est.

Nun 2

Cum

XI.

XII.

XIII.

Cum ergo Christus Homo Deus, totius Author gratiæ, & Sol justitiæ, esset omnium agentium perfectissimum, statim ac mundo illuxit, debuit incipere agere ac quidem modo perfectissimo: Hinc adhuc ex utero materno Baptistam in utero etiam existentem sanctificat: Elizabethæ Matri ejus ac Zachariæ Patri oculos mentis aperit, & Mysterium sui in carnem adventus agnoscunt: Hinc statim ut natus, Angelos è cælo, Pastores de propinquo, Magos de longinquo, ad cunas suas attrahit, Herodem tyrannum turbat, & omnem Jerosolymam cum illo, Simeonem senem & Annam veteranam lætificat: Neque credendum cas solas ab eo tunc factas in cordibus mortalium operationes, ac mutationes, quarum Evangelium (quod in omnibus brevitati studet) meminit, sed & alias innumeras: Hinc Orosio lib. 6. contra Gentes cap. 22. & aliis attestantibus, Augustus Romæ à Senatu Dominus vocari recusavit, quamvis id sine intentione, eo tamen qui nascetur movente secretò, in cujus præsentia nullus Dominus, omnes servi. Alia vide apud Baronium & alios.

XIV. Et certè si in omnibus retro sæculis tantas Deus gratias prærogavit, quãtas ex scripturâ passim agnoscimus intuitu illius tantùm postlòga tempora futuri: quid hodie quando nascitur & incipit tempus gratiæ? & ubi magis quàm in illis à quibus credendum est incœpisse, Matre dico, & Patre, Mariâ & Josepho, tam benè meritis, tam benè dispositis? quo lumine, quâ claritate mentes illorum implevit? quo amore præcordia inflammavit? quis conciperet? quanto minus edicere valeat? ut proinde meritò de ambobus, quod Divus Ambrosius de solâ Matre dixerim. *Non mirum si Dominus redempturus mundum operationem suam incipit à Matre & Patre: ut per quos salus omnibus paratur, iidem primi fructum salutis haurirent ex pignore.*

XV. Non solùm effectivè ut supra Christus recenter natus, & primitias sui in carnem adventus, in Mariâ & Divo Josepho consecrans, mentem Divi Josephi, ut Mariæ, in se totam tunc absorpsit, sed etiam objectivè: & quo-

rum ut hujus sacri Paris Conjugum, quibus primò in carne apparere voluit, & à quibus primò videri, adorari, amplecti, ac cum quibus tam familiariter agere & conversari voluit.

Nemo Mysticorum ignorat eos qui per contemplationem ad Deum frequentius accedunt, abundantius, ac perfectius quotidie illuminari, ut inter alios docet Sanctus Clemens Alexandrinus lib. 6. Stromat. cum ait. *Certè sicut Moysi ex justâ operatione, & ex eâ quæ continenter ei intercedebat cum Deo loquente consuetudine, vultui infidebat glorificata quadam corporis species: ita etiam justâ Anima divina quadam vis bonitatis inhaerens per inspectionem propheticam, & administrantem operationem quasi intelligentis illuminationis, perinde atque caloris solaris, imprimunt quoddam apertum justitiæ signaculum, lucem animæ unitam per charitatem, quæ nullo spatio distinguuntur, quæ Deo afflatur, & Deo afflatur.* Unde non est mirandum Divum Josephum, qui non solùm in obsequio Christi, sed in illius quotidianâ assiduâque præsentia & contemplatione, tot annorum spatio occupatus fuit, specialissima super omnes homines, unicâ Sponsâ præeminente, amoris ac unionis divinæ privilegia fuisse assecutum.

Si Sanctus Franciscus, aliique Sancti tam multi, ex solâ ac nudâ hujus Infantis in præsepi spirituali representatione, quam imaginariam vocant Theologi, quia licet pertingat usque ad intellectum, primariò tamen incipit à sensibili aliquâ imagine, vel imaginariâ representatione; si, inquam, illi ex tali simpliciter visione, vel ad illius amplexum admisione, ita extra se rapti fuere, ita illuminati, ita incensi, ita deinceps affecti, ut eis ab indè omnia quæ mundi erant prorsus desiperint: Quid censendum erit de Divo Josepho ex hac tam amabili apparitione, immo possessione, quæ fuit & realis ex parte objecti, & etiam ocularis ex parte potentia, seu videtur. *Stupebat, inquit Sanctus Bernardinus Senensis tomo 3. ferm. de Sancto Josepho art. 2. cap. 2. ruminando corde & oculis intuenso, quod filius Dei se fecerat filium suum, & elegerat eum ad illum nutriendum, bajulandum.*

dum, regendum, & conservandum in necessitatibus vite sue.

XVIII. Perpende jam quid fecerint in illo ista duo copulativè, idest & talis præsentia, possessio, & familiaritas Dei, quâ nulla unquam talis, & tanta claritatis ardorisque abundantia, quâ mentem & cor ejus tunc cumulavit Christus, utroque isto modo simul & semel in eum vim suam exercens. *Quis deneget, inquit idem Sanctus Bernardus ibidem, quod ipsi tenenti Christum in brachiis tanquam Pater, & balbutienti aut confabulanti cum ipso ut Pater, Christus sive infans, sive adultus, non ingereret, aut imprimeret ineffabiles sensus atque jucunditates de semetipso, & hoc cooperante interius gratia Christi cum filiali aspectu, afflatu, atque amplexu.* Et certè venerabili nostræ Margareta à Sanctissimo Sacramento revelatum est ut in verbis ejus à nobis supra part. 1. tract. 3. cap. 3. num. 4. relatis quod *JESUS, in utriusque, idest Mariæ & Josephi, corda sanctiores emittere non cessabat igniculos, exterius etiam in eorum oculos divinitatis suæ tot evibrabat radios ut toti exestuant divini incendiis amoris.*

XIX. Quod si his addideris, quod illa tam privata familiaritas, quod illa tam suavis, tam admirabilis Dei fruitio, non fuerit transiens, aut horaria ut aliorum Sanctorum, sed perpetua & usque ad mortem? quod ex illius ore sacratissimo omnia secreta cœlestia didicerit, quod toto illo tempore simul cum illo, & in ejus consortio, cum Beatissimâ Virgine virtutes omnes, quarum doctrinam illis tradebat, exercuerit, quid ex inde colligendum erit?

XX. Quid quod illud etiam quod ipsum divertere seu distrahere debere videbatur, rapiebat adhuc in Deum: nam si fortè contrigebat ipsum sui opificii causâ aliquando domo abesse, mente tamen apud divinam prolem suam manebat, & ineffabiliter consolabatur ex recordatione hæc, illam in domo suâ esse, se pro illâ laborare, & suos sudores in ipsius alimentum esse convertendos, quos illi medullitissimè consecrabat, ut illi aptissimè applicaverim quod de Divo Bernardo dixit Author vitæ ejus lib. 1. cap. 5. & lib. 3. cap. 1.

Interiori quâdam quam secum ipse sibi circumfererat solitudine fruebatur, totus quodammodo exterius laborabat, & totus interius Deo vacabat.

Ad hoc quoque argumentum adducunt nonnulli illas apparitiones Angelorum, quas habuit, & quorum meminit Matthæus cap. 1. & 2. illos enim libenter visitant Angeli, quibus eorum Dominus se reddit familiarem, immò illorum ministerio utitur Deus, ut sua secreta suis amicis & intimis deferant, hinc Albertus Magnus in c. 1. Matthæi. *In Angelorum crebra visitatione, inquit, familiaritas Dei notatur, testis vitæ Angelus ambientem, docet in Ægyptum fugientem, comitatur euntem, dirigit revertentem, erudit in Nazareth mentem.*

Sed hic quæres animi causâ quales fuerint hæ apparitiones Angelorum factæ Divo Josepho? an scilicet in corpore assumpto & visibili ei apparuerint, vocem ex eo emisserint quæ corporis auditu percipi posset? & videtur quod non, quia si in somnis factæ sint, ut asserit Evangelista, sine dubio non fuerunt tales, quia hujusmodi apparitiones sunt vigilantium, non verò dormientium, circa quos similes apparitiones nihil efficerent, cum dormientes, hoc ipso quod sunt dormientes, habeant sensus ligatos, qui nihil percipiunt.

Visus est ergo Angelus & locutus est Divo Josepho per species quas ei impressit, quæ ipsum ei & præsentem & loquentem repræsentabant: certissimè verò per illas species cognovit ejusmodi revelationes esse à Deo, & quid illæ significarent. Et Cardinalis Cajetanus observat revelationum Divo Josepho factarum perfectionem. Hæ enim præstare videntur omnibus Angelorum apparitionibus in veteri Testamento, quoniam quæ Divo Josepho factæ fuerunt cum tanta claritate mentis, ut nulla hæsitatio intervenerit, cum in apparitionibus factis v. c. Abrahamæ Patriarchæ ad ilicem Mambre, Jacob, Iosue & cæteris, immò etiam in apparitione factâ Zachariæ Patri Sancti Ioannis Baptista non defuerit obscuritas aut hæsitatio.

Quæres secundo, cur istæ apparitiones Divo Josepho exhibitæ fuerint in somnis?

Nnn 3

XXIV

fomnis? Xenophon Colophonius & Epicuræi quidam docent Dei majestate indignum obire lectos dormientium, concurrere grabatos, & stertentibus injicere somnia, quæ illi expergiscentes, vel non recordentur, vel non intelligant; vel etiam contemnant: vel si curanda sibi putent stultâ impleti superstitione, die nocteque animo pendeant, aut inani impendentium malorum metu perterriti, aut fallaci futurorum expectatione bonorum elati. Sed præterquã quod in sacris litteris non divina solum, sed divinis etiam plenissima rebus somnia recensentur: Hypocrates ipse lib. de insomniis duo statuit somniorum genera, quæ non vana sunt, sed vera: alterum vocat divinum, alterum naturale: divina dicit à Deo immitti, & semper aliquid magnum ac memorabile portendere: naturalia provenire ex causis ferè intra dormientis corpus latentibus, & his bonas aut malas corporis affectiones indicari: ne verò prioris generis somnia divinã videantur disconvenire Majestati, expedit causas proponere atque explicare, cur qui vigilantibus sua consilia pandere potest, & potuit Deus, sapissimè illa dormientibus, ut Divo Josepho, communiceet?

XXV. Quatuor sunt hujus rei causæ: prima quam tangit Hypocrates initio libri de insomniis, ubi docet in vigilã animam hominis variis distringi occupationibus, & cogitationibus gravibus distrahi: curis, negotiis detineri, per sensus item exteriores avocari ad ea quæ extra ipsum sunt, & per varia eorum sensuum spectacula divagari, multiplicique rerum humanarum strepitu interpellari, & à sui rerumque celestium contemplatione avocari: incertis præterea fluctuare deliberationibus, variisque studiis & affectibus estuare, qui non sinunt eum quod verum est & rectum, ut oportet, advertere: at verò in somno ab ejusmodi vacuus & liber animus, capacior est divinæ lucis.

XXVI. Secunda causa est, quia quæ vigilantibus accipimus ea solemus discutere, examinare, atque ad rationis trutinam expendere: in somnis autem animus

hominis res sibi objectas citra examen excipit promptiorque est ad credendum visis divinitus datis: constat autem ex unanimi doctrinã omnium, qui de rebus divinis scripserunt, ad eas res non tantum intellectum sed etiam affectum, & quodam animi quasi sensu & gustu percipiendas, melius longè esse homini si se agi & regi sinat, quam seipsum agere, auditorem potius esse quam arbitrium & ponderatorem: denique simpliciter credere potius, quam causas credendi disquirere & expendere.

Tertia causa desumitur ex Aristotele lib. de Divinat. quæ fit in somnis, ubi ait: *Quæcumque motum quo animus dormientis extrinsecus pulsatur & cietur quamvis levem & exiguum, magnam tamen habere vim commovendi animum, vehementerq; in ipsum imprimi, atque alitè in eo inherere*, quod intendit Deus dum in somnis apparet & hominem docet.

Quarta denique causa est, ut eã re ostendatur quantum sit Deus potentior quovis homine ad docendum hominem: homo quippe docere nequit hominem nisi vigilantem, audientem, & accusantem, Deus autem etiam altissimè dormientem: quo satis ostendit se in omnes hominis facultates summum habere imperium, summamque efficacitatem.

Quæres ultimò ex quibus signis conjectura accipiatur quod divina sint somnia. Respondeo multa protulisse quæ ad somnia divina requiruntur, sed quæ ipsa produunt admodum pauca, eaque demonstrare difficillimum. Nos quod ingenio atque ratione potest, ex Doctõribus qui eã de re scripserunt, proferimus, unicuique suum jus relinquentes, ut meliora si habeat, proferat.

Oportet primò & ante omnia ut somnia si divina sint, sint certa, composita, ordinata, & inconsula, ut bene percipi possint: quia sæpè numero contingit somniantibus multas, variasque objici formas: & ut in nubibus videmus nunc animantium, nunc aliarum rerum similitudines efformari eademque brevissimo tempore in alias atque in alias commutari, moxque dissolvi.

dissolvi, & evanescere, ita quoque experientia constat in hominis imaginatione res alias atque alias formas accipere, mutari: quæ cum per se commotionem spirituum in quibus rerum sunt imagines sequantur, manifestum est non esse à Deo, nec meliori loco quam merè naturalia debere haberi. Præterquam quod quæ Deus immitit somnia, illa velit esse nota & certa rerum & significandarum signa, qualia hæc esse non possunt, propter nimiam eorum inconstantiam.

XXXI. Secundò, debent continere veritati maximè consentanea: si enim falsa quædam per somnia ingerantur, ut si sint contraria aliis revelationibus receptis & approbatis, non est dubium illa non esse divina, Deus enim non potest esse sibi ipsi contrarius, nec falli, quia summa sapientia est, nec fallere, quia summa bonitas.

XXXII. Tertiò, admoneant etiam mortales non de levibus, sed de gravibus rebus: quamvis enim in manu Dei sint omnia, & nec folium quidem de arbore cadat sine ejus voluntate, capillosque etiam capitis nostri ille omnes numerarit. Ut tamen de minimis, & ad rem nihil pertinentibus nos novo insolitoque modo per somnium instruat, quæ necessitas? cùm præcipuè ille omnia magno maturoque judicio faciat.

XXXIII. Quartò, non debent invitare ad malum, sed ad bonum, mala enim à Deo suggeri nemo dixerit, qui quid sit Deus noverit: summum est bonum: à summo perfectoque bono malum quomodo suggeri possit? *Non Deus volens iniquitatem tuas*, psalm. 5. v. 4.

XXXIV. Quintò, debent esse utilia vel illis qui somniant, vel aliis pro quibus somnia immittuntur: ut enim ipse Deus ait Isaia cap. 4. *Ego sum Dominus Deus tuus docens te utilia*, atque hinc est quod à Deo aliena semper existimata sint earum rerum somnia, quarum cognitio facit tantum ad inanem curiosæ scientiæ ostentationem.

XXXV. Sextò, ut somnia sint divina, oportet, ut non sint de rebus per se claris & notis de quibus nullum habetur dubium: Quemadmodum enim Deus miracula non temerè facit, sed vel urgente tuâ gloriâ, vel hominum salute:

ita nisi necessitas nostra aliqua, vel ipsius honor postulet, dare Deum revelationes per somnia, aliove modo, non est crebibile.

Verumtamen non est necesse ut si XXXVI hæc omnia adsint, mox definiamus, somnia esse divina: Primò, quia utrum verè adsint, licet dubitare: Secundò, quia etsi adsent, alias tamen aliquando causas habere possunt quam Deum; ut constat ex multis somniis apud Historicos: quale fuit Cyri majoris, qui Persarum Monarchiæ fundamenta jecit, ad cujus pedes dormientis Sol visus est, terque ab illo appetitus manibus, ter se convolvens, elapsus est: quo somnio Magi Persarum sapientes interpretati sunt significari cum triginta annis Imperio potiturum, quod & ita contigit: tale etiam fuit Alexandri Magni, de quo refertur, quod dum in quodam prælio, Ptolemæus, qui ei successit Regno Ægypti, venenato telo ictus, summo cum dolore ex eo vulnere moreretur, assidens ei Alexander, somnoque correptus, vidit in quiete Draconem rædiculam ore ferentem, simulque commonstantem ubi illa nasceretur, quæ scilicet præsentissimam vim haberet Ptolemæum aliosque milites eodem teli genere vulneratos, protinus sanandi, quod & fecit. Tale quoque Hannibalis; qui ardebat insatiabili cupidine funditus perdendi Romanum Imperium: Cùm enim variis eâ super recogitationibus ac deliberationibus æstuarer, visum habuit in somno juvenis specie supra humanam, qui se dicebat ab Jove missum Ducem ad invadendam Italiam, iussitque ne respiceret quod retro & à tergo fieret. Sed, ut est humanum ingenium ad verita pronum, diu temperare oculos nequivit, respiciensque retrò, vidit horrendum, non visu modò, sed etiam dictu monstrum, belluam vastam & immanem, multis complicatam serpentibus, quæcumque incidebat omnia proterentem, atque pervertentem: Cælum item, nigerrimis undequaque obductum nubibus, præcipitare nimbos fulgoribus mixtos, qui ætonitus percunctatus est ex illo suo Duce quid illud monstri & portentii esset?

esset? Responditque ille vastitatem Italiae, pergeret ille ire quod parabat, nec praeter ea quidquam inquireret, sine retque fata esse in occulto: cuius somnii veritatem eventus probavit, plus enim mali Italiae Hannibal attulit quam illo fuit viso demonstratum.

XXXVII. Ex duobus vero ut mihi videretur apprehendi potest quamnam somnia sint divina: scilicet ex conditione rerum quae suggeruntur, & motione hominis cui suggeruntur: nam quoad primum, si res quae in somno revelantur tales sint, quarum certa cognitio solius Dei concessu, atque munere hominibus potest contingere, & talis sit mentis motio qualem solus Deus potest efficere, somnia haec omnino divina erunt.

XXXVIII. Et esse tales res nemo dubitat, si quidem haud paucae sunt quas solus Deus novit. Quod vero haec mortalibus quandoque divinitus revelentur mox intelliget, qui, quae harum rerum conditio attendere voluerit. Ad tria vero res haec revocantur. Primum, ad futura contingentia. Secundum, ad cogitationes seu arcana cordium. Tertium, ad fidei nostrae mysteria, de quibus extant exempla in Scripturis & Historiis Ecclesiasticis.

XXXIX. Altera ratio unde ea cognoscuntur esse divina sumitur ex interiori motione hominis, cui eadem revelationes fiunt: singulari enim mentis illustratione & commotione Deus sese apud mortales insinuat, tali scilicet, qui se mentem illustrat, sic voluntatem afficit, sic hominem de fide & auctoritate somnii certum facit, ut Deum esse ipsius Authorem ipse perspicat, agnoscat, & liquidò iudicet. Hucque spectat memorabilis illa sententia Divi Gregorii Magni libr. 4. Dialog. cap. 48. *Sancti Viri, inquit, inter illusiones atque revelationes: ipsas visionum voces & imagines quodam intimo sapore discernunt, ut sciant quid à bono spiritu percipiant, & quid ab illusione patiantur. Nam si erga haec mens hominis cauta non esset, per deceptorem Spiritum, multis se vanitatis immergeret, qui solet multa vera praedicere, ut ad extremum valeat animum ex una aliqua falsitate laqueare.*

CAPUT DECIMUM ET ULTIMUM.

Prosequimur materiam praecedentis Capitis, de Divi Josephi Contemplatione & summo Amore.

RICHARDUS de Sancto Victore lib. 1. de Contemplat. cap. 3. distinguit inter cogitationem, Meditationem & contemplationem in una eademque materia, seu respectu unius ejusdemque objecti, Dei nempe & attributorum ac perfectionum ejus, in eo quod cogitatio sit ex imaginatione, meditatio ex ratione, contemplatio ex intelligentia & amore: quod cogitatio per devia quaeque sine respectu pervenit ad Deum, huc illucque vagetur; meditatio ad eum cum magna industria & animi contentione nitatur, contemplatio autem perveniat, & volatu libero, miraque agilitate in summis Dei mirabilibus se librat: quod denique in cogitatione sit evagatio, in meditatione investigatio, in contemplatione vero admiratio. Ita Richardus loco citato.

Et optimè quidem, maximè vero quod in verbis postremis: Nam Divus quoque Augustinus lib. de Spiritu & Anima: Contemplationem definit. *Perspicua veritatis jucundam admirationem.* Et ejus Discipulus Divus Thomas 2. 2. quaest. 180. artic. 3. ad 3. docet *Admirationem esse actum consequentem contemplationem sublimis veritatis.* Nec enim qualibet Dei agnitio, est aut censerit potest contemplatio, sed ea sola quam sequitur admiratio & vehementis amor, ut enim ait Hugo de Sancto Victore lib. 7. de Coelest. Hierarch. *In contemplatione plus diligitur quam intelligitur, intrat dilectio & appropinquat, ubi scientia foris stat.* Cum enim objectum contemplationis sit infinitum & infinitè supra omnis intellectus creati capacitatem, hic in contemplatione sua non valens ipsum comprehendere, nec profundius in illud intrare, quam quo